

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

**PŘEHLED VÝZKUMŮ
43**

**ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2**

BRNO 2002

BEŇOV (okr. Přerov)

750 m Z od středu obce. Latén. Ojedinělé nálezy. Povrchový sběr.

Dne 14.5.2001 byly prostřednictvím povrchového průzkumu zaznamenány na mírném svahu nad levým břehem Moštěnky stopy laténského osídlení. I když bylo zatím nalezeno pouze několik zlomků keramiky, jedná se o novou lokalitu, která doplňuje neúplné poznatky o laténském osídlení v přerovském regionu.

Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Resumé:

Beňov (Bez. Přerov), 750 m W von der Gemeindemitte. Latènezeit. Einzelfunde. Terrainbegehung.

BLANSKO (okr. Blansko)

„V Dílech“, ul. L. Daňka. Latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum v Blansku, v polní trati „V Dílech“ byl vyvolán ohrožením archeologických památek v důsledku terénních úprav předcházejících výstavbě obchodního centra Kaufland (dále OCE). Investorem stavební akce byla společnost Korekt Invest, s.r.o., dodavatelem zemních prací fa VHS plus Znojmo. Archeologické práce prováděli pracovníci Archeologického ústavu AV ČR v Brně (PhDr. J. Doležel, Mgr. B. Komoróczy, M. Lukáš). Na jaře roku 2001 byly zahájeny přípravy na stavbu OCE, v první fázi zde proběhla na ploše cca 300x100 m skrývka ornice. Ve dnech 28.05.-13.06.2001 se uskutečnil na již zahájené stavbě záchranný archeologický výzkum.

Lokalizace stavebního areálu

Lokalita je situována v údolí Blanenského prolomu, na levém svitavském břehu, v severní části blanenského katastru, v rozvolněné průmyslové zástavbě severozápadního okraje intravilánu města (ul. L. Daňka, bez číslování). Výstavbou dotčená a v různých stupních metodiky zkoumaná plocha je na Státní mapě 1:5000 – odvozené, listu Blansko 7-0 z roku 1994, vymezena body (od Z a J okrajové sekční čáry) vzdálenými 303:84, 281:82, 279:60, 283:44 a 297:42 mm. Nadmořská výška povrchu terénu se pohybovala v rozmezí 277-280 m n.m.

Celková plocha dotčená stavbou OCE je v terénu vymezena: na S zregulovaným tokem potoka Sloupečník a alejí vzrostlých stromů podél něj; na Z budovou, skladovacími objekty a dvorem požárního sboru; na J a JZ stávajícími pozemními komunikacemi; na V uměle navršeným náspem, širokým 3,25-5,5 m a vysokým 1,39-2,9 m, vzniklým zřejmě úpravami terénu při výstavbě budovy Policie ČR a SOU fy Metra Blansko.

Přírodní prostředí

Plocha staveniště se nachází 235-360 m od levého břehu současného řečiště Svitavy, archeologickým výzkumem dotčený prostor je od levého svitavského břehu vzdálen ca 320-360 m. Kromě blízké Svitavy je výrazným vodním tokem v zkoumaném areálu potok Sloupečník. Současný napřímený tok potoka Sloupečníku probíhá na okraji stavební plochy ve směru východ-západ, od S okraje archeologicky zkoumané části staveniště se nachází ve vzdálenosti ca 78 m na sever. Zatímco indikační skica mapy stabilního katastru z roku 1826 (Moravský zemský archiv v Brně, fond D9, sign. 103/25) zakresluje koryto potoka Sloupečníku prakticky již v dnešní napřímené trase, podle vojenského josefínského mapování z let 1793-1769 mohlo dříve potoční úžlabí vést poněkud dále k severu. Tyto mapové podklady zachycují v trati „V Dílech“ velkou zemědělskou dominikální parcelu (zdá se, že svažitější východní část plochy nebyla nijak terasována).

Potok Sloupečník sloužil v minulosti k napájení stejnojmenného rybníka, vystavěného nejpozději v 16. st. Poloha rybníka není přesně známa, zřejmě byl situován někde ve svitavské údolní nivě a mohl dokonce zasahovat do západních, resp. jihozápadních partií stavebními pracemi dotčené plochy. Tomu by napovídala mohutná souvrství bahnitých nivních hlín, zpozorovaná především v mírné proláklině jižně od dnešního areálu hasičského sboru a severně od pozemní komunikace (kolem dnešní nadmořské výšky 276 m n.m.). Rybník Sloupečník se uvádí při blanenském panství již v letech 1568 a 1591 ve vkladech manství Matyáši a Janu Žalkovským, další vklad Albrechtu Šlejnicovi pak roku 1615 hovoří o plodovém rybníku „u nového mlejna blanenského“ (Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc, Lenní dvůr Kroměříž, Lenní knihy č. 389, fol. 27-28; č. 422, fol. 21-23, 176-178).

Vzhledem ke skutečnosti, že poloha rybníka není přesně známa, nelze ani posoudit, zda k napřímení toku Sloupečníku došlo během jeho výstavby nebo po jeho zrušení. Podařilo se však částečně zrekonstruovat jeho původní průběh. Na několika místech staveniště, ležících mimo plochu archeologického výzkumu, bylo totiž možné vypozorovat a zaměřit průběh zasypaného koryta potoka (v profilech základů pilotáže mocné vrstvy bahnitě černé hlín). Do dotčené oblasti Sloupečník přitékal z východu, v severovýchodním rohu areálu se jeho původní tok nacházel jen několik metrů jižně od současného. Po ca 75 metrech, kde průběh koryta byl téměř rovnoběžný se současným, se poměrně prudce stácel na jih, resp. jihozápad. Tímto směrem bylo možné sledovat jeho linii ještě ca 50-60 m.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:

Archeologický ústav AV ČR Brno

Královopolská 147, 612 00 Brno

E-mail: infor@iabrn.cz

<http://www.iabrn.cz>

Odpovědný redaktor:

Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk:

Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Masihi, Miroslav Lukáš

Jazyková úprava:

PhDr. Jan Balhar, CSc.

Na titulním listě:

Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova
a Pálavy (foto O. Šedo)

Tisk:

BEKROS

Náklad:

350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00